

№ 150 (20413) 2013-рэ илъэс БЭРЭСКЭЖЪЫЙ ШЫШЪХЬЭІУМ и 14

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММЭХЭР

Лъытэныгъэ зыфэсшІырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Адыгэ Республикэм псэолъэшІынымкІэ иотраслэ иІофышІэхэм ыкіи иветеранхэм ясэнэхьат епхыгьэ мэфэкіым фэші сафэгушіо! Псэольэш ым юфэу ыгъэцак өрэм сыдигъуи тихэгъэгу осэшхо щыфашІыщтыгь, псэольэшІын льэныкьор ары къэралыгьом экономикэ, технологическэ хэхъоныгъэу ышІыщтыр бэкІэ зэлъытыгъагъэр. Непэ псэольэшІыным народнэ хъызмэтым ильэныкьо 30-м ехъумэ ифэмэбжьымэ атырегъахьэ, шэпхъак эхэм, амалык эхэм якъэк İyan İy

Тапашъхьэ мэхьанэшхо зи і пшъэрыль заулэ ит. Мы ильэс благъэхэм псэолъэшІыным хэпшІыкІэу нахь зедгъэушъомбгъун, уасэр къегъэ ыхыгъэнымк на ищык нагъэ амалхэр зетхьанхэ, бэджэндэү унэхэр тыгъэнхэмкІэ ищыкІагъэхэр тшІэнхэ фае.

ПсэольэшІхэм Іэпэ Іэсэныгьэшхо зэрахэльым, производственнэ, техническэ амал инхэр псэольэшІыным зэриІэхэм яшІуагьэкІэ гъэхъагъэ хэлъэу пшъэрылъхэр зэрэдгъэцэк эщтхэм сицыхьэ телъ.

Псэолъэш ын лъэныкъом и юфыш юзэм ык и иветеранхэм псауныгъэ пытэ, насып, щы lэк lэ-псэук lэ дэгъу я lэнэу, тапэк lэ гъэхъагъэхэр ашІынхэу сафэльаю!

Урысые Федерацием регион хэхъоныгъэмкіэ иминистрэу и. н. слюняев

Лъытэныгъэ зыфэсшіырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Нэкімазэр зэраухыгьэм ыкіи Бирам мэфэкіым афэші сыгу къыздеlэу сыпфэгушю. Ціыфхэм агукіи, ашъокіи зызщаукъэбзыгъэ нэкімазэр икІыгъ. Ори, о пціэкіэ зэкіэ адыгэ лъэпкъым сышъуфэльаю дунаим шІоу тетыр зэкІэ къыжъудэхъунэу, ІофышІоу ешъухьыжьэхэрэмкІэ Тхьэр къыжъудеІэнэу.

УигухэлъышІухэр зэкІэ къыбдэхъунэу ори, къыппэблагъэхэми псауныгъэ пытэрэ насыпрэ шъуиІэнэу сышъуфэлъаІо!

Лъытэныгъэ къыпфэзышіэу, Къэбэртэе-Бэлькъар Республикэм и Правительствэ и Тхьаматэу Р. ХЬАСАНЭКЪУ

Урысыем кушъхьэфэчъэ спортымкіэ ифедерацие ипащэхэр физкультурникым и Мафэкіэ Адыгеим и Ліышъхьэ къыфэгушіуагъэх

Урысыем кушъхьэфэчъэ спортымкІэ ифедерацие ипрезидентэу Игорь Макаровымрэ игенеральнэ пащэу Владимир Вагенлейтнеррэ ятелеграммэу Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан ыціэкіэ къагъэхьыгъэм мырэущтэу къыщею:

«Лъытэныгъэ зыфэтшІырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Физкультурникым и Мафэ, спортымрэ псауныгъэмрэ ямэфэк Г афэшІ тыгу къыдде І эу тыпфэгуш Іо!

Физкультурэмрэ спортымрэ непэ Урысыем щыпсэурэ нэбгырэ миллион пчъагъэмэ ящы эныгъэ изы Тахьышхоу щыт. Къэралыгъо политикэмк і эмэхьанэшхо зэратырэ льэныкьохэм ащыщых ціыфхэр жъугъэу зыхэлэжьэрэ спортымрэ физическэ культурэмрэ зягъэушъомбгъугъэныр, шъон пытэхэм, наркотикхэм адимыхыхыхэу псэунхэу цІыфхэм агурыгъэ Іогъэныр.

Мафэ къэс узэрегугъурэм иш/уагъэк/э уиреспубликэ щыпсэухэрэр спортым нахь пыщагьэ мэхъух. Сэнаущыгьэ ин зи!э ныбжык!эхэм ащ амал арегъэгъоты язэчый зыкъызэlуригъэхынэу, урысые, дунэе зэнэкъокъухэм гъэхъэгъэшхохэр ащашІынхэу.

Ори, уи юфш Іэгъухэми, Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэми тышъуфэльаю псауныгъэ пытэ шъуиюнэу, шъуигъашю кыхьэ хъунэу, ти Родинэшхо пае шъуиюфшіэн гъэхъэгъакіэхэр щышъушіынхэу!»

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ ипресс-къулыкъу

Япчъагъэ хэхъуагъ

2011-рэ ильэсым ельытыгьэмэ, блэкІыгьэ ильэсым республикэм ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм защызыгъэпсэфынэу къэкіогъэ хьакіэхэм япчьагъэ процент 12-кІэ нахьыбэ хъугьэ. Ильэсэу итым иапэрэ мэзих зекіо мин 93-рэ тикъушъхьэхэм ащыіагъэхэу агъэунэфыгъ.

2012-рэ ильэсым мыщ фэдэ иуахьтэ егьэпшагьэмэ, ар проценти 10-кіэ нахьыб. Тичіыопс зэрэдахэм, республикэм зэрэщырэхьатым ыкІи зэгуры Іоныгьэ зэрильым къахэкІыкІэ цІыфхэм зыщагьэпсэфынэу къыхахы.

Адыгеир Къыблэ федеральнэ шъолъырым хэхьэ. Мыщ чыпіэ дэхабэ ипльэгьон пльэкІыщт. Ахэм ащыщых Кавказ къэралыгъо биосфернэ заповедникыр, зыфэдэ щымыІэ саугъэтхэр ыкІи лъэпкъ паркэу «Горная Адыгея» зыфи-Іорэр, нэмыкіхэри. Лъэсрыкіо ыкІи шым тес зекІохэу къудедехешьхесышь мехечхиш анахьэу хьакІэхэм агу рехьых. ЦІыфхэм зэрифэшъуашэу загъэпсэфыным фэшІ чІыпІэ зэфэшъхьафхэр Адыгеим бэу къыщызэІуахыгъэхэу Іоф ашІэ. ИлъэсыкІэм ехъулІзу республикэм ит хьакІэщ--аженым дехілен еіпын мех хэу цыфхэр бэу къякІуалІэх. 2012-м къыщегъэжьагъэу зекІоным фэлэжьэрэ хъызмэтшІапІэхэм япчъагъэ зэхапшІ у хэхъуагъ. Ыпэкіэ ахэр 118-рэ хъущтыгъэхэмэ, джы 140-м нэсыгъэх. Ахэм ащыщэу 92-м уащыпсэун плъэкІыщт.

Адыгеим икъушъхьэхэм, ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм защызыгъэпсэфырэ хьакІэхэр нахьыбэу къызыдикІыхэрэр Ростов хэкумрэ Краснодар краимрэ арых. Мы аужырэ илъэсхэм Ставрополь краим ыкІи Урысыем инэмыкІ шъолъырхэм къарыкІыхэрэ зекІохэм япчъагъи хэпшІыкІэу хэхъуагъ. Урысые Федерацием и Правительствэ унашъоу ышІыгъэм диштэу зекІо зыгъэпсэфыпІэ зэхэтэу агъэпсыщтым Адыгеири хэфагъ. Ар гъэцэкІагъэ зыхъукІэ, Іофшіэпіэ чыпіакіэхэр къызэіуахыщтых, инфраструктурэм хэхъоныгъэхэр ышІыщтых, ащ дакІоу тиреспубликэ зыщызыгъэпсэфырэ цІыфхэм япчъагъи бэкІэ хэхъощт.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

Щытхъуціэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолъэші» зыфиіорэр афэгъэшъошэгъэным ехьылІагъ

ПсэолъэшІынымкІэ гъэхъагъэхэр зэряІэхэм ыкІи гуетыетын уејруахтыш Ішефа медеІшадеє фоі уеікдыф еапын Республикэм изаслуженнэ псэольэші» зыфиюрэр афэгъэшъошэгъэнэу:

Костиков Александр Николай ыкъом — зэlухыгъэ Іахьзэхэлъ обществэу «Краснодарстрой» зыфиІорэм иучасткэ ипащэ;

Пэнэшъу Батырбый Мухьдинэ ыкъом — зэlухыгъэ

Іахьзэхэль обществэу «Краснодарстрой» зыфиюрэм игенеральнэ пашэ.

> Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, шышъхьэІум и 13, 2013-рэ илъэс N 100

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриlэу Іоф зэришІэрэм ыкІи ыныбжь илъэс 50 зэрэхъурэм япхыгъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ фагъэшъошагъ Шъхьахъутіэ Къэралбый Индрыс ыкъом, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат ифинанс-хъызмэт гъэ орыш ап о игараж ипащэ.

Хэдзынхэм зафегъэхьазыры

Хэбзэгъэуцугъэу щыІэм диштэу Юныгъом и 8-м Урысые Федерацием ишъолъыр зэфэшъхьафхэм чІыпіэ мэхьанэ зиіэ хэдзынхэр ащыкіощтых. Мы Іофтхьабзэм Адыгеир зэрэфэхьазырым къытегущыlагъ АР-м хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Сэмэгу Нурбый.

Ащ къызэриІуагъэмкІэ, мы мафэм Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет хэтыщтхэм, Мыекъопэ, Кощхьэблэ, Тэхъутэмыкъое ыкІи Теуцожь рай--еішидоІетив выгьэюрышіэжьын къулыкъухэм яхэдзынхэр зэхащэщтых.

Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет хэхьащт нэбгырэ 30 Іоныгъом и 8-м хэтыдзыщт. Ащ хэлэжьэнхэу партие 20-мэ (шъолъыр къутамэхэм) зыкъагъэлъэгъуагъ. Непэрэ мафэхэм яхъулІэу депутат хъунхэмкІэ кандидатурэ 456-мэ регистрациер акјугъ. 2008-рэ илъэсым щыІэгъэ мыщ фэдэ хэдзынхэм ахэлэжьэным пае кандидатури 191-рэ къыщагъэлъэгъогъагъ, регистрацие зыкІугьэр нэбгыри 156-рэ хъущтыгъэ. Хэдзын кампанием партии 3 ныІэп хэлэжьагьэр. Кандидатурэхэми, партиехэми япчъагъэ хэпшІыкІэу зэрахэхъуагъэр мы зэфэхьысыжьхэм къагъэлъагьо. къыІуагъ Сэмэгу Нурбый.

Гупчэ комиссием и Тхьаматэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, хэдзынхэм ахэлэжьэнэу фитыныгъэ зиІэ нэбгырэ мин 330-рэ фэдиз республикэм ис. Не-- едепуах мехефам едеп хэм, общественнэ объединениехэм ыкІи организациехэм якъутэмэ 339-рэ Адыгеим щатхыгъ. ГущыІэм пае, хэдзын кампаниехэм ахэлэжьэнхэмкІэ ыкІи ымакъэ ытынымкІэ фитыныгъэ зиІэ нэбгырэ миллиони 4-м ехъу зэрыс Краснодар краим мыщ фэдэ партие, общественнэ объединение ыкІи организацие 57-рэ ныІэп щатхыгъэр. Ростов хэкум щыпсэурэ нэбгырэ миллиони 3,3-мэ мыщ фэдэ фитыныгьэ яІэмэ, атхыгьэ партиехэм, общественнэ объединениехэм ыкІи организациехэм япчъагъэ 61-м кlахьэ ныlэп. Къыблэ федеральнэ шъолъырым хэхьэрэ субъектхэр зэбгъапшэхэмэ, мыщ фэдэ къэдеілын едепа еімехностестест Волгоград хэкум ыІыгь (партие, общественнэ объединение ыкІи организацие 558-рэ щатхыгъ), ятІонэрэ чІыпІэм Адыгеир щыт.

- Партиехэм, общественнэ

объединениехэм ыкІи организациехэм япчъагъэ республикэм зэрэшыбэм къыгъэлъагъорэр зы непэ хэдзынхэм тахэлэжьэн зыІорэ пстэуми зи пэрыохъу зэрафэмыхъурэр, Адыгеим политическэ рэхьатныгьэрэ демократиерэ зэрилъхэр арых. Іоныгьом и 8-м щыІэщт хэдзынхэм ахэлэжьэнхэ гухэлъ ыкlи шlouгъоныгъэ зиІэ партиехэм зэкІэми зэрифэшъуашэу тапэгъокІыгь, джы регистрациер тыухыгъэ, — къыІуагъ Н. Сэмэгум.

Федеральнэ ыкІи шъолъыр хэдзынхэр шапхъэу щыІэхэм адиштэу зэхэщэгьэнхэм, хэбзэгьэуцугьэр укъуагьэ мыхъуным, цыфхэр къызэкІолІэхэрэ хэдзыпІэхэр щынэгъончъэу щытынхэм АР-м и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан ынаІэ зэрэтетыр ыкІи зэрэлъыплъэрэр АР-м и Гупчэ комиссие и Тхьаматэ къыхигъэщыгъ. Сыдигъуи яю зэхэльэу, зэгурыюхэу зэрэзэдэлажьэхэрэм къыкІигъэ-

ТХЬАРКЪОХЪО

Адыгеим ипредприятиехэм текІоныгъэр къыдахыгъ

Илъэс къэс зэхащэрэ зэнэкъокъоу «Золотая опора» зыфигорэр мы илъэсми рагъэктокІыгъ. Адыгэ Республикэм мыщ къыщигъэлъэгъогъэ предприятиехэм ащыщэу 2-р анахь дэгъухэм ахалъытагъэх ыкІи къалэжьыгъэ тын лъапІэхэр къаратыжьыгъэх.

Электрическэ энергиер зыгъэфедэхэрэм азыфагу ыпшъэкІэ зигугъу къыщытшІыгъэ зэнэкъокъур 2004-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу Урысые Федерацием щызэхащэ. АР-м экономикэ хэхъоныгъэхэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ къызэритыгъэмкІэ, Адыгеим ыкІи Краснодар краим япредприятиехэр ябгьонэрэу мы Іофтхьабзэм мыгъэ хэлэжьагъэх.

Зэнэкъокъум илауреатхэр ыкІи текІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэр лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкІэ (япшъэрылъхэр зэрагъэцакІэрэм диштэу) зэхэщакІохэм къыхахых. Ахэм ащыщых предприятием зэзэгъыныгъэу ышІыгьэхэр шІокІ имыІэу зэригъэцакІэхэрэр, счетым къыгъэлъэгъорэ ахъщэр игъом ыкІи икъоу зэритырэр, чІыфэ зэрэтемылъыр, электроэнергием игъэфедэн къыдилъытэрэ Іофшаккіэр зэригъэцакіэрэр, учетымрэ лъыплъэнымрэ алъэныкъокІэ аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ системэхэр зэригъэфедэхэрэр, нэмыкІхэри.

Мы илъэсым зэхащэгъэ зэнэкъокъум илъэныкъо зэфэшъхьафхэмкІэ текІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм ыкІи анахь предприятие дэгъоу алъытагъэхэм ахэфагьэх республикэм Іоф щызышІэхэу, пшъэдэкІыжьэу ыхьырэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Мамрыкъомрэ» ТСЖ-у «Медик» зыфиlo-

ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэ организациехэм яюфшіэн шэпхъэшІухэм адиштэу зэрэзэхащэрэр, цыфхэм цыхьэ ыкІи осэшІу къазэрафашІырэр мы зэнэкъокъум изэфэхьысыжьхэм джыри зэ къагъэлъэгъуагъ, къыхегъэщы АР-м экономикэ хэхъоныгъэхэмкІэ ыкІи сатыумкІэ и Министерствэ.

ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм защыфэгушІогъэхэ ыкІи къалэжьыгъэ тынхэр защара--ыжьыгъэхэ мэфэк Іофтхьабзэр шышъхьэІум и 7-м кІуагьэ. Анахь дэгъухэм афэгушІуагъэх экономикэ хэхъоныгъэхэмкІэ ыкІи сатыумкІэ министрэм иапэрэ гуадзэу Андрей Беляковымрэ зэlухыгъэ lахьзэхэлъ обществэу «Кубаньэнергосбыт» зыфиlорэм ипащэхэм я Совет итхьаматэу Дайнис Вилертсрэ.

ІэпыІэгъу фэхъушъугъэхэп

УФ-м хэгьэгу кІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ иотделэу Тэхъутэмыкъое районым щыІэм иІофышІэхэм тыгъоныр сэнэхьат зыфэхъугъэ бзылъфыгъэу бзэджэшІэгьэ пчъагьэ зезыхьагьэр къаубытыгъ.

Краснодар дэт тучанхэм ащыщ горэм бзылъфыгъэм щылъыплъагъэх, ахъщалъэ къытыгъузэ полицием и офыш ор

ащ кІэрыхьагьэх. Илъэс 34-рэ зыныбжь тыгъуакІор поселкэу Афипскэм щыщэу къычІэкІыгъ. Ар полицием иотдел нагъэсыгъ, уголовнэ Іоф къыфызэІуахыгъ.

Бэ темышІэу бзылъфыгъэм иlахьылхэр отделым къекloлІагьэх. Полицием ипащэ Іэпы-Іэгъу къафэхъумэ ахъщэ къуалъхьэ ратынэу къыраlуагъ. Полицием июфышіз «зыщэфы» зышІоигъуагъэхэм якъэубытын фэгъэхьыгъэ оперативнэ Іофтхьабзэхэр рагъэкІокІыгъэх. Ахэм яшІуагъэкІэ а мэфэ дэдэм сомэ мин 50-р пащэм ратызэ бзэджашІэхэр къаубытыгъэх.

ТыгъуакІор къязыгъэтІупщыжьы зышІоигъогъэ Іахьылхэми пшъэдэкІыжь арагъэ-

(Тикорр.).

УИТАРИХЪ ЗЭГЪАШІЭ, ГЪЭЛЪАПІЭ

Іошъхьэмафэ ихъугъэ-шІэгъэ тарихъ щыщ

1914-рэ илъэс. Іошъхьэмафэ игеологиекІэ классическэ ІофшІагьэу «К петрографии Эльбруса» зыфиlорэр апэрэу къыдэкІыгъ. Ащ иавторыр В. В. Дубянскэр ары.

1925-рэ илъэс. Іошъхьэмафэ имылкъутэхэм алъыплъэнхэр рагъэжьэгъагъ.

1925-рэ илъэс. Г. Н. Нико-

ладзе зипэщэгъэ альпинист 19-мэ апэрэ советскэ дэкІоегьур Іошъхьэмафэ щашІыгъагъ.

1925-рэ илъэс. Мы илъэсыр кавказ къушъхьэжъэу юшъхьэмафэ изэгьэшіэн-ушэтынкіэ анахь гъэбэжъулъагъ. Апэрэ советскэ бзылъфыгъэр — А. Джапаридзе Іошъхьэмафэ щыІагь.

1927-рэ илъэс. Н. В. Кры-

ленкэр апэрэу Іошъхьэмафэ дэкІоягъ.

1928-рэ илъэс. Мы илъэсым къыкІоцІ Іошъхьэмафэ советскэ альпинист 32-рэ дэ-

1928-рэ илъэс. Правительственнэ комиссием Приэльбрусьем ипсы Іэзэгъу къэкІуапІэхэр къыхигъэщыгъэх, ыуплъэкІугъэх.

(Тикорр.).

Гъэпціагъэкіэ ахъщэр къызІэкІигъэхьагъ

Бюджет ахъщэу сомэ миллионрэ ныкъорэм ехъурэр гъэпціагъэкіэ къызэрэзыіэкіагъэхьагъэр ыкІи хэбзэнчъэу зэрагъэфедагъэр къыхагъэщыгъ Урысые Федерацием хэгъэгу кІоці Іофхэмкіэ и Министерствэ иотделэу Джэджэ районым щы-Іэм икъулыкъушІэхэм.

БзэджэшІагъэ къызэрэдызэрахьагъэр зэрытхэгъэ тхылъ мэкъумэшышІэ-фермер хъызмэишилоп ещапи меІпаІштем иІофышІэхэм аІэкІигъэхьагъ. Бзылъфыгъэм къызэриІуагъэмкІэ, былымхэр ыхъунхэу рихъухьагъ. Ар зызэхехым, Мыекъуапэ щыпсэурэ бзылъфыгъэу илъэс 50 зыныбжыыр ІэпыІэгъу къыфэхъунэу ыгъэгугъагъ. Федеральнэ программэм къыдыхэлъытагъэу мэкъумэщ продукциер къыдэзыгъэк ыхэрэм

ахъщэу къаратырэмкіэ Іэпыіэгъу къыфэхъунэу къыриlуагъ.

Чэм 38-рэ къыщэфыгъэу документ нэпціхэр бзэджашіэм къулыкъу зэфэшъхьафхэм ачІилъхьагъэх. Былымхэр къязыщагъэу къыгъэлъэгъуагъэр и ахьылэу къыч эк ыгъ. Федеральнэ бюджетым къытІупщыгьэ сомэ милионрэ мин 600-рэ ащ исчет къихьагъ. БзэджашІэхэм ахъщэр къызаlэкlахьэм ыуж мэкъумэщышіэ-фермер хъызмэтшапіэм ипащэ зырагъэгъотыжьыгъэп.

Джырэ уахътэм уплъэкlунхэр рагъэкІокІых. Мы шІыкІэр къызфигъэфедэзэ бзэджэшІэгъэ пчъагъэ бзылъфыгъэм зэрихьагъэу полицием иІофышІэхэр егупафэх.

(Тикорр.).

Жъалымыгъэ зэрахьагъ

Красногвардейскэ районым ит псэупІэу Еленовскэм щыпсэурэ унагъом тхьамык агъо къехъулІагъ. КІэлэ ныбжьыкІэхэр зэхэтхэу гухэлъ дэйхэр яІэхэу унагьом екІугьэх. Ильэс 53-рэ зыныбжь хъулъфыгъэмрэ ишъхьэгъусэу илъэс 50 зыныбжьымрэ утын хьылъэхэр арахыгьэх. БзэджашІэхэр псын-

кІэу машинэхэм арытІысхьэхи ІукІыжьыгъэх.

УФ-м хэгъэгу кlоцl lофхэмкІэ и Министерствэ иотделэу Красногвардейскэ районым щыІэм гъунэгъухэр теуагъэх. Зэшъхьэгъусэхэр шъобж хьылъэхэр атещагъэхэу сымэджэщым нагъэсыгъэх. Бэ темышІэу бзылъфыгъэм ыпсэ хэ-

Оперативнэ Іофтхьабзэу зэхащагъэхэм яшІуагъэкІэ бзэджэшІагьэ зезыхьагьэхэр а мэфэ дэдэм къаубытыгъэх. Ахэр Улапэ щыщ кlалэхэу къычlэкІыгьэх. Зым ильэс 22-рэ, адырэм 25-рэ аныбжь.

Джырэ уахътэм уплъэкlунхэр макlox, кlэлэ ныбжьыкlэхэм хьэкіэ-къокіагьэу зэрахьагъэм лъапсэу фэхъугъэр къэшІэгъуае.

> **ШХОНЧЫБЭШІЭ** Рузан.

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» ипащэу Аулъэ Рэщыдэ ыш дунаим ехыжьыгъ. Футбол клубэу «Зэкъошныгъэр», спортым пыщагъэхэр щымыІэжьым иІахьылхэм афэтхьаусыхэх, къиныр адагощы.

Пшъэшъэ зидэкІогъу дахэу Мыекъуапэ иапшъэрэ ыкІи нэмыкі сэнэхьат зэгъэгъотыпіэ еджапіэхэми ачіэсхэр зыплъэгъухэкІэ, гъатхэр пщагъэгъупшэжьы. Ащыщэу узэплъыщти, къахэпхыщти умышіэу, укіалэмэ Іоф ухадзэ — зэрэкупэу зэрэзэхэтэу къэорэщи, уиунэ иогъэрэтІысхь піоу угу мэхъу. Ау сшыпхъу нахьыкІэ (илъэсырэ ныкъорэ тазыфагу) къыздыригъаштэрэп: «ащыгъум боу псынкІэу пшъхьэ рыуагъэхьыжьэжьын, бжьэ пчІыгьэу зыкъаІэтынышъ, зы адыгэ нысэри къэралыгьо псау екъу», — elo. Сэ мо пшъэшъэ lyгъэшІыгъэ зэкІэгъэлыхьэгъэ-зэкІ эубытагъэхэм ащ фэдизэу зэмызэгъыжьэу загъэпсыныр сшІошъ хъурэп. Ахэр къэплъэшъо-къэмыплъашъохэу, уямыгуцэфэхэнэу, нэбзыц кlыхьэ Іужъумэ фэкъулаеу къызэрахэплъыхэрэр, етІанэ ори хыехыеу уинэплъэгъу зэlухыгъэкlэ узэпаlуорэм, розэ къэгъагъэр ажэ къыдэзырэм фэдэу, сабыишъо къызтырагъаоу, пщыщ зэу къэхъухэу къыпіогушіох. Типшъашъэхэр шІыгьэх, теплъэ яІ — кІо сыд адыкІэ къэнэжьырэр?! Шэны, хабзэ — ахэри джа чІыпіэжъ горэм шъхьафэу щытых.

Шъыпкъэ, сшыпхъу къысфэгумэкІэу ыжэ зэтырилъхьэрэп, «дахэм ынатІэ пІастэ рагъэпкІырэп» еІошъ, ау ежьыри ахэм ауж бэкІэ къинэрэп, тичылэ Мыхьамодэ ашыкъ къыфэхъугъэу пчыхьэ къэс тадэжь къэкІо, ау бэджэжъый, сызтыригъахьэрэп. «Сэ нэшІошІыгъи, тхьагъэпцІыгъи, хьилагъи схэлъэп, аркІэ сенэгуе адрэ пшъашъэхэм къаблэкІи, сэ сакъызкІихыхыгьэр», — къызгурегьаю. ПшІэхэнэп, арынкіи хъун, нэмыкІыни ылъэкІын, «хэти зыгорэущтэу ышъхьэ loф зэхифын» сэІошъ, ащ нахьыбэрэ шыпхъум седаорэп. Ар хэмытыми, сэ уахътэр сфикъурэп, бэ сшІоигъор, сшІэрэр макІэми.

Къэщэн-дэкІон Іоф зиІэ ныбжьыкІэ пэпчъ епІожьын ищыкІэгъахэп тикъэлэ кІэрэкІэ дэдэу Мыекъуапэ игупчэ урамышхоу «ГушІуагъом иметришъэкІэ» (Краснооктябрьскэр ары) заджэхэрэр ащкІэ анахь чІыпіэ-зэіукіэпіэ гупсэфэу зэрэщытыр. УрэкІо, укъырэкІожьы. Ори зы ныбджэгъу е тІур уабгъу, пшъашъэхэри, чэу зэрыблэу зэготхэу къырэкІорэкІожьых. Джаущтэу зэкІырэплъых. ЕтІанэ тІэкІу нахь нэм шюшшу пшъашъэр ашюдэхэ дэдэу, нэмыкіым Іэкіихыным енэгуехэу, мо кІэлэ хые псэнчъэхэр еджэни, ІофшІэни, ябынхэри ащыгъупшагъэхэу дахэм ыуж елъадэх. Гум шыгъачъэ иІэу зеутхыпкІы, къечъыхьэ, ары, ары, чІыпІэ изагъэрэп, гупсэфыгьо иІэп — джа пшъашъэм кіэхьан ыкіи ар, сыд ишІыкІэми, къыдихын фае. ПшІоигъор къыбдэхъумэ тхъагъоба! ЕтІани а пшъашъэр нэмыкІхэми анэ къыкІидзэу, зыхэтмэ тІэкІу нэмыІэми къахэщымэ, шъозэбэн-шъозехьэ шъыпкъэ мэхъу. Ары, ныбжьыкІэгъу-кІэлэгъум мы уахътэр ары анахь гур зыгьэпІэжъгьэеу, узыгьэчэрэгьоу, узыІэтэу, узыгъэуназэу, лъыр къэзыгъэплъэу хэтыр.

Гум шІоигъом укІэмыхьэфэ, унэмысыфэ, опэ, ожъэ, угупсэфырэп, чІыпІэ бгъотыжьырэп, шхи, чъыий бгъотыжьырэп, джарэу гузэхашІэм зыуигъэшІэжьырэп. Хэти, сыди джащыгъум пшІоІофыжьэп гур зыдэчъэрэ лъэныкъом щыІэр ошІэфэ, огъотыфэ. Арыба тэ, хъулъфыгъэ лъэпкъым тызэрэщытыр: ренэу тымышІэрэ джэгуалъэм тІэ фэтэщэи, зэпкъырытхэу зэхэтлъхьажьыфэ тшІуабэ машІэ. ЩэІагъэ гори къытхэфэжьырэп, ку зэкІэшІэгъэ анахь дэгъур къытэжэу щытыми, тымылъэгъоу, ащ ыпэ тилъэдэнышъ, мыхъэр дгъэхъэщт къытшыхъоу кІэтІэшт. Уинасыпмэ, джащыгъум улъэпэонэп.

унагъо къикІыгъэхэм фэдэу яІуакІи, яшІыкІи, яшэни зэтехьэ. Ау пшъашъэхэр ятеплъэкІэ зэтекіых: Марыет — къуапціэ, Сарыет — пэтхыщ, Дарыет пщэрыІу, Асыет — тхъоплъплъыжь зэкІэшІыхьагъ. ЗишІын фаліэу къэхъугъ, гъунджэр икіас - roly дэд. Асыет ищыгъэ уфэупцІ, институтым икъэшъокІо куп хэтэу къыщэшъо, еджэн мыухыжым къэшъоныр анахьышюу елъытэ, икасэх къашъохэр. «Джащ иІ лъэпкъ гукІэкІэщхыхьэ, Асыет зыдимышІэжьэу, дзэкІолІым фэдэу, зырищи зэндабзэу уцугъэ. Къэкlo, къэкlo! Гур тып-сыпэу къытео, мэлъэпэрапэ... ЕшІэ, ешІэ — ахэт изы нэбау ежьыр гъэшІэгьонба, шъхьатіэкіуи къагокіотыгъэм фэд. Пшъашъэхэм яшъхьаныгъупчъэ къэсыгъэх... Асыет техьагъу иІэм фэд — упчІэжьыни, еп-

гырэ! Ныбджэгъухэр къыготых, ныгъупчъэмкІэ щыІэу, агъун, лъыхыни ымыloy, хэти зэрэмы-

къэ, пстэуми къошыным июф зыфахьын ашІагьэп, аущтэу цыф уукіыни зэрэплъэкіыщтыр, Тхьэм ынэшІу къазэрэщыфагьэр кlагъэтхъыгъ.

Батыр мэфэ 20 Іэпэ-цыпэ сымэджэщым чІэлъыгъ. Ау мафэм 2-3 Іухьэрэ Асыет зилъэгъукІэ къыщышІырэр зэхэфыгъуаеу, иузи-ибзаджи щыгъупшэштыгъ. Тыгъэм фэдэу шъхьацыр дэнагьоу, нэгур фыжьыбзэу, Іэпс-лъэпс ищыгъэу, гушІор къыІутэкъоу пшъашъэр ыпашхьэ къызиуцокІэ, къыщышІыгъэ тхьамыкІагъор къурэу къыридзэщтыгьэп, аужыпкъэм, аущтэу мыхъугъагъэмэ мы пшъэшъэ ялыем зэрэlумыкlэщтыгъэм нахь ыгъэгумэкІыщтыгъ.

Ау Джамбот (анахь иныбджэгъу благъэ) Асыет «дахэм» ыпкъ къикІзу Батыр а зэкІз къызэрехъулІагъэр ешІэти, мафэ горэм пшъашъэу ІукІыжьыгъэм дэжькІэ плъэзэ, «Сыда джыри мы плъыжь-цІэплъыр анахьэу зыуж итыр?» — ыІуагь ныбджэгъум фэгумэкІэу Іуплъыхьэзэ. МакІэу ышъхьэ дыригъэзэкІи зы гущыІэ ащ Батыр къыриІолІагъэп «ТІэкІу зызгъэпсэфы сшІоигъу» зэриlуагъэм нэмыкlэу.

Мурат бэмыІо шъырыт, гу лъитагъ хъурэм. Къызежьэжьхэм, Джамбот ытамэ теуlуи, къыгъэуцугъ. «ОшІа, синыбджэгъужъ, адыгэмэ зыфэдэ мыхъурэ щыІэп зэраІорэр?» — къеупчІыгъ. Джэуапым къемыжэу къыпигьэхъожьыгь, «Ася, Асыет ти Батыр шІу ІэкІэлъэгъуагъ ыкІи зыфаер къыздигьэхъущт».

— Пюрэр? — къэкууагъ Джамбот. — Адэ, сикъош, къэгьэгь къошыныр ежь-ежьырэу быбы зэрэмыхъугъэр пшІэрэба? Къытефэпэныр ымышІэу, гу зылъыригъэтэнэу къыридзыхыгъ, ау ІэкІэукІэнкІи бэ иІагъэп, джы псэр къурмэн фешІышъ, мо пшъашъэр зэблэжьырэп... Ау згъэшІэгъожьырэр мыщынэу къызэрэридзыхышъугъэр ары, герой, ышъхьэ паемэ къыомыблэщтмэ ащыщ. Тинасыпти, ти Батыр мыхъун къехъулІагъэп, цІыфышІути, Тхьэр къыфэупсагъ.

— Олахьэ, ащ фэдэ емылычыр сэрымэ фыкlaey сфыныгъэм, ащ фэдэм ыгу зыщымышІум къыуипэсыщтыр къэшІэгъуай, — мэгъумы-тІымы Джамбот.

Ау Мурат шъабэу зыкъы уищэягъэу ытхьакlумэ къыреlo: «А зэкіэмэ аціэр — Шіулъэгъу! ЫІогъагъ піожьын, ти Батыр а пшъашъэм ІэкІэкІыжьыщтэп, тэ тиlоф сыдкlэ ащ къыхэхьан».

Батыр, кіэлэ ныбжьыкіэ псаушхор, хъужьи, дахэу ылъэ чІэлъыфэкІэ Асыети кІалэри дэгьоу зэрэшІагьэх, хъугьэм ишъыпкъапІи, хэзыгъэ фимышІэу ежь Асыет дэдэм игъи, ищхи зэхэтэу фиlотэжьыгъ. Батыр инасып Іахь джаущтэу къошын «Іопщыгъом» (огъум) къыфыхэкІыгъ. Ар зыхъугъэр тІэкІу шІагьэ. Асыетрэ Батыррэ шІу зэрэльэгьугьэх, зэрэщагьэх, унагъо зэдашІагъ, кІалэхэр зэдапІугъэх. Ау зэзэщыхэу, зэшІуанэхэу зыкІи къыхэкІыгъэп. Асыет янасып къэгъагъэ шхъонтіэ, кіэрэкіэ зэпытыным лъэшэу фэсакъыгъ, лъэшэу шъхьэгъусэ-бзылъфыгъэ гупсэф хъун ылъэкІыгъ. Батыри зыкІи кІэгъожьэу хъугъэп, къащышІыгьагьэр тхыдэу къаІотэжьы икъугъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

КІалэхэм тыгу щышІэрэм нахь макІэп, синыбджэгъу, а пшъэшъэ скураскунэхэми ащэчэу, зэхашІэрэр.Ау мо бзылъфыгъэ цыкІухэр къэмыхъухэ рапшіэзэ, щыіэныгъэм нахь фытегъэпсыхьагъэхэу, зытырамыухащэу, рамыгъэлыящэу агу илъым, ашъхьэкІэ зыкІэхъопсыхэрэм фэкlox. Артистых, психологых. Еджи, емыджи ащкІэ Іазэх. Ащкіэ щыіэ шіыкіэ пстэури агъэфедэ: шъабэх, махэх, дахэх, гукІэгъушІых, шэнышІох, хьалэлых, укІытапхэх. Машинэ педалым фэдэу мы лъэныкъохэм зэралъэкізу атеlункізх, анаІэ зытырадзагъэр чанхэм псынкізуи ашыкъ ашіы. Кіо, къыгъэ гори мэхъу, плъэни, кІони, гущыІэни ымылъэкІэу ар хэт ищыкІагъ! МэшІуачэ горэ, шы дэгъум фэдэу, бзылъфыгъэ зыцІэм хэлъымэ, джар гъэшІэгъоны!

Сыда шъуІуа емылычыгъэехьыжьэгъагъэр кlалэхэм агу зыкІиштэрэр? Енэгуягьо, ицІыкІугьом чышьо рамыгьэфагьэхэр (ащынэгуикІыхэу) ащ кІэхъопсыхэкІэ. КІо, зэхарэфыжь ар ежьхэм ыужым.

Гъэтхэ мафэр о къэплъэгъугъэм анахь гојугъ: уашъор къаргьоу, тыгъэр фабэу, бзыухэр чачэхэу, чъыг шъхьабырэбэ къэтІэмыгъэхэр, мэфэкІ джанэхэр ашалъагъэм фэдэхэу. фыжьыбзэу, шэплъышъо дахэу зэпэІутыгъэх. Уц къэтэбэ шхъуантІэр алырэгъу убгъугъэу альэгугь. Общежитие унэ льагэм укъеплъыхымэ, мы дэхэгьэ мыухыжьым гу цІыкІужъыер сэпацэу ыпхъуатэти, гъэтхэжь псынкіэ Іэшіум зыуимыгъэшІэжьэу, амал узфэмыхъужьэу, бэлэрэгьыгьэр уашыгу къыпфырикъоу къиуцощтыгъ. Ори тlэтІыим уфэдэу, хъущтым уигуапэу уежэщтыгъ. Еджэныр Іофышхо зыщымыхъурэ пшъашъэхэр сыдигъокІи общежитием ишъхьаныгъупчъэхэм нысхъапым фэдэу шІыгъэхэу, гъэлъэгъуапІэ ар ашІыгъэу, гупсэфыжъэу, сыдигъуи абг нэс къищэу Тутэкъуагъэхэу плъэгъущтыгъэх. ГъэшІэгъоныба джы зэусагъэхэр, урамэу «ГушІуагьом иметришъи» ашІочыжьэм фэд, Іапэ ащэимэ нэсыхэми, яунэ зэрисхэу псэлъыхъо жъугъэхэм ахэдэх.

Марыет, Сарыет, Дарыет, Асыет — зы унэм зэдисых. зэдеджэх зы курс исхэу. Зы шхуагъэ!» язэрэгъаю. «Ислъамыер» къышІы зыхъукІэ, бзыум фэд, тэмитІур быбатэу, пчанэр псыгъуабзэу (лы Іунэ зытемылъым ыпчанэ инына? АдыкІэ адыгэ шъошэ дэхэ дэдэм зэкІэ къырегьэкъужьы). Асыет ежьыми гу лъетэ шъуашэр къызэрекІурэм, ащ къызэригъэбжьышІорэм. Моу къыефејлојы ојы ојы обрани нетшиц шІуабэ шІэу ежэ. Ау ухъопсэ къодыекІэ сыд къикІына? ЕшІэ пшъашъэм пшъхьэ, угу ямызакъоу, тхьагъэпцІыгъэ Іофым ишІуагъэ къызэрэкІощтыр.

Тхьаумаф. Студент кІэлэ купэу блэзэрэхыхэрэм яшъхьаныгъупчъэ ІуубгъукІыгъэ Іутхэу гупсэфыжъэу ахэплъэнхэр джы пшъашъэхэм нахь тэрэзкіэ къыхахыгъ. Ар ежьхэмкІэ нахь гупсэф: кlалэхэм укъалъэгъурэп, о самолеткІэ ашъхьагъ укъибыбагъэм фэдэу олъэгъух. АщкІэ я 2—3-рэ этажхэр тегъэпсыхьагъэх — анэгуи, alyи, ашІи (гу къылъамытахэу кІалэхэм) зэхэохых, уафэнэlуасэ макіэу. Непэрэмкіэ зэпшъэшъэгъухэр къэгъэгъэ кІэрэкІэ закlэх: гъэтхэ мафэм тыгъэр къыпіуджагоу уныбжьыкі эу ущылъышъуна, жьэу къэтэджыжьыгъэх. ЖъоныгъуакІэм и 2. Тыгьосэрэ мэфэкІыр льэкІуатэ. Пшъэшъэгури чІыпІэ изагъэрэп — гум гу ищыкІагь. Мары ежь якурс кlалэхэр пшъашъэхэм яуцупІэ ашІэжьыгъэу, къыдэплъыех: «Сыд, дэхэ дэдэх! Шъукъехын унашъо шъуиІэба?!» къыдэджыех. ІукІотыхэрэм акІэлъэджэх: «Мороженэ къызимехеддь — «!нучи» — адрэхэми Іэ къафашІы. Ау нэмыкІ факультетхэм ачІэсхэр къэблэгъагъэхэшъ, пшъашъэхэр Іэсагъэу язэрэгъэплъых (ахэплъыхьэх).

Сыхьат Іэпэ-цыпэ хъугъэ Асыет ыгукІэ зыфигьэнэфэжьыгьэ кІэлэ лъэгъупхъэр къэлъэгьоным зежэрэр, ау — щыІэп, ахэтэп. ГумэкІэу зэушъыижьы, ау къыгот пшъэшъэгъухэм ясэмэркъэу, зыгъапэрэ щымы-Іэм фэдэу адэчэфы. ТІэкІуи пшъыгъэх. Дарыет къэгумэкІыгъ, «икъущт зызэрэтплъыхьагъэр, тыжъугъашхи ащ нахьышlу», — ыlуи унэмкlэ къежьагъ. Мыр дэдэм Марыет, джэнчыдзэу, къэгузэжъуагъ, «Тыда уздэкІощтыр? Муары зы хъущэ къэкІо, зыгорэ къыддиштэн ахэмытынэүи?!» Сарыет хиІухьэ щымыІэу, зэришэнэу, гугъагъэу, тыгъапэм рагъэурэ къэгъэгъэ къошынжъыер нэрэ-Іэрэм кіэкіэіункій ридзыхыгъ. Къукъукъу-щыкъукъу макъэр ыкІи куо мэкъэ лъэшыр къэІугъэх.

Хъурэр къагурымы Іуагъэу пшъашъэхэри зэтекъагъэх, адрэ нэгъэупІэпІэгъум Асыет ышъо чъэкІыжьыгъэу къызхэшхъожьыгь, «А си Тхьэ лъап!!» ыпсэ хэlэжьэу къыжэдэзыгъ, умышІэмэ къошыныр Іэпылъэтыгъ пlонэу. * * *

Къошыныр зышъхьэ щыуджыгъэр Асыет бэшlагъэу ыгу рихьэу къыгъэгъунэщтыгъэр ары. Зэреплъыхыхэу пшъашъэхэм хъугъэр къагурыІуагъ. Батыр зэхэфагъ, игъуситІу мэгуІэхэшъ, шъхьащытых, зызэрашІыщти, аІощти ашІэрэп. ЩэкІэ уеуагъэмэ укІэмыхьанэу Асыет псынкІзу я 3-рэ этажым псы графиныр ыпхъуати ечъэхыгъ. Нэмыз-Іумызэу зэхэтхэм ахэлъади, «Моу, псы, псы тlэкlу lужъугъаф!» — ыlуи, ежьыр умышІэмэ шъыпкъэр врач пюнэу, (ау сысызэ) кіэрытІысхьи, ыІупэ псыр щифагь, ащ нахьыби зыфэщыІагъэп, нэпсыр къетэкъохыгъ. «Къэгъэгъэ мыгъор шъхьаныгъупчъэ лъэпсэ дэдэм тетыгъэти, сымышlахэу...» — къыlорэри къыфызэпыгъэфэжьырэп, ыгу лъатэу мэчэпао, игъи, игуІэ мыухыжьи зэхэт. КІалэхэр, адыгэхэми, зэтекъагъэх, къэзыдзыхьэгъэ пшъэшъэ купым зызэрафашІыщтыр ягугьуа, мыдыкІэ щылъыр ары нахь.

«ІэпыІэгъу псынкІэр» зэ къэсыгъэмэ нахьыбэ фаехэп. Батыр — мо спортсмен кІэлэ

кьалэлыжъыр, лІыгъэ къызхигъафи, пшъашъэу гуІэрэм «Умыгь, умыгь!» Іупшіыкі къодыеу къыријуагъ. Ыпсэ хэт, къэнэхъагъ, сыхьатмаф! Сыдэу а такъикъыр шІэгъуагъа АсыеткІэ. «ІэпыІэгъу псынкІэр» къэсыгъ. КІэлэ фыкъуагъэр машинэм рагъэгъолъхьагъ. Асыет хэти, сыди шІоІофыжьыгьэп: «Сэ сыдэкІощт», ыІуи, имысагьэ ыгьэгъужьэу анахь пэблэгъэ цІыфым фэдэу псынкізу дитіысхьагь сымэджэщым дэкІонэу, ныбджэгъуитІури ушъэу, жьы аlумыкІыжьэу акІэлъыкІуагъ. ИнасыпкІэ кІалэм, шІукІаеу ышъхьэкуцІ ыгъэсысыгъэми, щынэгъошхо щымыІэу, зимыгьэсысэу тхьамэфитІум врачхэм къыраюрэр ышізу щылъмэ, хъужьынэу къыраlуагъ. Шъып-

ГЪУРДЖ-АБХЪАЗ ЗАОР КЪЫЗЕЖЬАГЪЭР НЕПЭ ИЛЪЭС 21-рэ МЭХЪУ

Шъхьафитныгъэм иухъумакІохэр

1992-рэ илъэсым шышъхьэlум и 14-м Грузием иу/эшыгъэ купхэр заокіэ Абхъазым ичіыгу ихьэхи, щыхъункіэхэу аублагь. Машюм зэльиштэгьэ кьош республикэм ІэпыІэгьу фэхъугъэхэм, техакюхэм Іашэкіэ апэуцужьыгъэхэм Адыгеим щапіугъэ кіалэхэр ащыщых.

ТехэкІо-хъункІакІохэм ямэшІо лыгъэ Абхъазыр псынкІзу зэлъикІущтыгъ. Къалэхэр къэзыгъэдэхэрэ унэхэр, ІофшІапІэхэр зэхакъутэщтыгъэх. Культурэм епхыгъэ чІыпІэхэр умышІэжьынхэу хъущтыгъэх. ЦІыф цІэрыІомэ ясаугъэтхэм щэ-гынхэр атырапхъанкІэхэзэ, лъэпкъым икультурэ, иискусствэ шыІэныгъэм хагъэкІокІэпэн ямурадыгъ. Абхъазым итарихъ агъэкІодыпэным фэшІ лъэпкъым итарихъ къэзыІотэрэ тхыгъэхэр, институтхэр агъэстыщтыгъэх.

А лъэхъэнэ къиным, ежьхэм агу къызэриІорэм теткІэ, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Дагъыстан, Чэчэным, Адыгеим, нэмыкіхэм арыкіыхэзэ, Абхъазым къоуцо зышюигьо кlaлэхэр гьогу техьэштыгьэх. Мэзхэр, псыхьохэр, къушъхьэхэр къызэранэкІыхэзэ, лІыгъэ шапхъэм диштэу зэуапІэм Іухьэщтыгьэх.

Дунаим щызэлъашІэрэ Баграт Шинкубэ иунэ техакІохэр ихьэхи, ахъункlагъ, лъэпкъым ынапэ ауцlэпіыгъ. Ціыф ціэрыюу Андрей Чочуа исаугъэт мэшІо гыныр тырапхъэнкіагъ. Ащ фэдэ хъугъэ-шіагъэхэм ащыгъозэ зэкъош кlалэхэу Абхъазым къоуцуагъэхэм агу ихъыкІыщтыгъэр къэІотэжьыгъошІоп. Къэбэртэе отрядым икомандирэу Къэрдэнэ Генэ фэгъэхьыгъэ къэбархэр егъашІи жъы хъущтхэп. ЦІыфхэр зэхищэнхэ, зылъищэнхэ зэрилъэкІыщтыгъэр Грузием идзэкІолІ техакІохэми агъэшІагьощтыгь. Г. Къэрдэным лІы-

Абхъазым къикlыгъэхэм Шэуджэн Нурыет ахэт.

хъужъэу ышъхьэ Абхъазым щигъэтІылъыгъ. Адыгеим икІэлэ пІугъэхэу Хъодэ Адамэ, Шэуджэн Муратэ, Мыкъо Аслъан, Хьабэхъу Рустам, Нэхэе Казбек, нэмыкІхэм ящыІэныгъэ Абхъазым ишъхьафитныгъэ фатыгъ.

Ныр псэм къытегущыІэмэ

Псэ зыпыт зэlукlэгьоу джырэблагъэ Мыекъуапэ щыкІуагъэм Абхъазым фэзэогьэ кlалэхэм ягукъэкІыжьхэр щызэхэтхыгъэх. Абхъазым Хэгьэгу заоу щыкІуагьэм иветеранхэу сэкъатныгъэ зиlэхэм якупэу Сыхъум ыкІи Сыхъум районым щызэхащагъэм итхьаматэу Тимур Зантарие, ащ игуадзэу Рустам Тарбэ, Абхъазым и Лы-

хъужъэу Роман Джопуа, заом иветеранэу Михаил Накопия, нэмыкІхэри Шэуджэн Муратэ янэу Нурыет ыдэжь щыІагьэх. Адыгеим щыщхэу Абхъазым ишъхьафитныгъэ фэбэнагъэхэм ащыщхэу Къуижъ Къэплъанэ, Шъаукъо Заур, фэшъхьафхэри зэхахьэм хэлэжьагъэх. Тимур Зантарие ыш зыдэхъугъэр амышІэу заом хэкІодагъ. Тимур хъулъфыгъэ ныбжьыкі, ліыгъэшіапіэм ифэу зэп къызэрэхэкІыгъэр. КъызауІэм, лъыр кІэчъы зэхъум, щэ-Іугьэп, тхьаусыхэуи зэхахыгьэп. Непэ ар ылъакъомэ атетэу псынкІзу кІон ылъэкІырэп. Бэщыр ымыІыгьэу зекІорэп. Тимур игьусагъэмэ къызэрэтаlуагъэу, цІыф пыт, ау Шэуджэн Муратэ янэ дэгущыІэу зыфежьэм, нэпсыр

кІэхэр Іанэм ригъэблэгъагъэх.

Абхъазым и Къэралыгъо телерадиокомпание иоператорэу Аслан Кокоскерие къэбарэу ыугьоигьэм республикэм щыригъэплъыжьыщтхэу къытиlуагъ.

ШышъхьэІум и 15-р Абхъазым гуфакіоу кіогъагъэхэм я Маф. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхахьэхэу республикэм щызэхащэщтхэм Адыгэ Республикэм илІыкІохэри

Сурэтхэр зэхахьэм кънщытырахыгъэх.

Шэуджэн Муратэ Абхъазым къыфигъэшъошэгъэ наградэр

янэ къыратыжьы.

фызэтеГэжагьэп. Нэкур ушыныгьэу ным гущыІэ фабэхэр риІуагъэх. Шэуджэн Муратэ фагъэшъошэгъэ наградэр ным ратыжьыгь.

Нурыет Абхъазым къикІыгьэмэ ахаплъи, нэгушюу апэгъокыгъэми, ащи нэпсыр фэгъэбылъыгъэп. Мурат ышэу Азэмат гуlагъэ, хьа-

егриот ветременти ищыгъэу ягъусэм ылъэгъурэр дискым тыретхэ. Шъхьац дэнагьор ынатІэ ІуищэикІызэ мэдаІо.

— Москва сыщеджэ, — elo пшъэшъэ ныбжьыкІэу Амра Начкерие. — Сятэу Маври 1993-рэ илъэсым гъэтхапэм и 16-м зыдэхъугъэр амышІэу кІодыгъэ. Мыекъуапэ джыри сыкъэкІонэу сыфай. Бысымхэр дахэу къытпэгъокІыгъэх...

ахэлэжьэщтых.

ФУТБОЛ. РЕСПУБЛИКЭМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

УиешІэкІэшІу къэгъотыжь, «Нартыр»

Адыгэ Республикэм футболымкіэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ командэхэм зичэзыу зэlукlэгъухэр яlагъэх. «Урожаим» фэдэу дэгъоу ешіэрэ ахэмытми, текіоныгъэм фэбанэхэрэм уяплъынкіэ гъэшіэгьоны. Тиреспубликэ футболымкіэ ифедерацие тызыщигъэгъозэгъэ къэбарыр къыхэтэуты.

КІзуххэр **зэтэгъапшэх**

«Еджэркъуай» — «Нарт» -4:3, «Лэшэпсын» — «Факел» — 3:0, «Герта» — «Адыгэкъал» — 0:3, «Инэм» — «Пэнэжьыкъуай» — 3:0.

Шэуджэн районым икомандэу «Нартыр» Краснодар краим, Адыгеим язэнэкъокъухэм чанэу зэрахэлажьэщтыгъэр тыгу къэдгъэкІыжьызэ, шэн-хэбзэшІоу иІагъэхэр непи щыІэныгъэм щыпхырищыхэ тшІоигъу. Футболист дэгъухэр районым щагъасэщтыгъэх. Шыкур. Стадион дахэ Хьакурынэхьаблэ щагьэпсыгь, ащ итепльэ диштэу «Нартым» иешlакіэ хигьэхъонэу фэтэІо.

Лэшэпсынэ, Еджэркъуае, Кощхьаблэ, Адыгэкъалэ, нэмыкІхэм узэращытхъун щыІ. Футбол щешІэнхэу спорт псэуалъэхэр яІэх. Къоджэ спортым зыкъегъэІэтыгъэным, физкультурэм пыщагъэ--ес минеслосхестех еспасипк мех рэпылъыр Адыгэ Республикэм футболымкІэ ифедерацие итхьаматэу Николай Походенкэм къытфиlотагъ. ФутболымкІэ Іофхэр анахь дэгьоу зыщылъыкІуатэрэмэ Мыекъопэ районыр ащыщ. Тренер-кІэлэегъаджэу Александр Матусьян къызэрэтиІуагъэу, «Урожаир» апэрэ чІыпІэм нэмыкІ фэбанэрэп.

ЧІыпІэхэр

«Къокіыпіэм» хэтхэр

1. «Урожаи» — 24

2. «Кощхьабл» — 16

3. «Лэшэпсын» — **13** 4. «Еджэркъуай» — 12

5. «Нарт» — 6

6. «Факел» — 0.

«КъохьапІэр»

1. «Адыгэкъал» — 15

2. «Улап» — 10

3. «Инэм» — 10

4. «Пэнэжьыкъуай» — 6

5. «Герта» — 0.

ШышъхьэІум и 14-м «Адыгэкъалэр» «Улапэм» ІукІэщт. ЕшІэгъур пчыхьэм сыхьатыр 6-м аублэнэу щыт.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редактор шъхьаІэр ДЭРБЭ

ТИМУР

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр мэщліэкъо

Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр ХЪУРМЭ Хъусен

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

197. Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79. редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр:

52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ -ы гьэ ІорышІапІ. зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4017 Индексхэр 52161 52162 Зак. 2849

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00